

ETH DIARI

Numerò 196
dissabte 28 d'agost 1999

HUELHETON DIARI D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

TRONADA POLITICA E DE VESINS EN NAUT ARAN:

ERA REGIDORA DER AJUNTAMENT JÚLIA de CIRIA, IMPLICADA EN CUITIU DE CANNABIS, DECLARE DAUANT DETH JUTGE

Era operacion entà "enlordin" as critics sus irregularitats urbanistiques en Naut Aran ja a començat

Ager Júlia de Ciria, era regidora d'Unitat d'Aran en Ajuntament anèc a declarar ath jutge, conseqüència d'ues diligéncies hètes as Mossos d'Esquadra en casa sua, dimarts passat, a on trapèren en sòn uart plantes de cannabis. Ne oficiauments, ne particula-

ments sabem arren dera compareishença dauant deth jutge. Era regidora non volec hèr declaracions ath nòste diari.

Cò que sabem ei que son es diligéncies encastrades en ua possibla falta contra era salut publica, qu'es diligéncies son conseqüència d'ua denuncia d'un particular, qu'es mossos abantes d'actuar heren servicis de vigilància

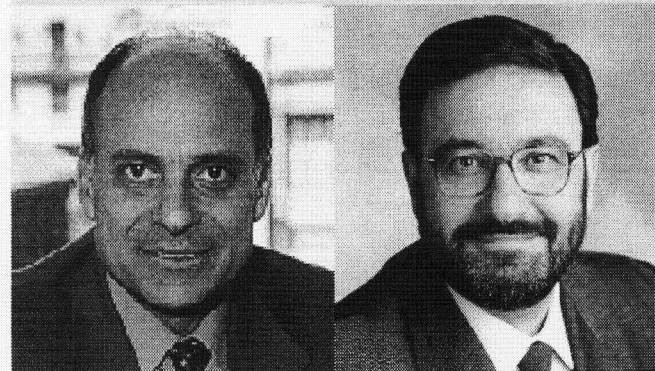
e que De Ciria non siguec detienuda, senon que sonque compareishec ena comisaria des mossos entà declarar.

Toti es detalhs son pògui, dempús qu'era premsa provinciau lheidatana dèsse un tractament ara notícia de portada, pr'amor que precisament aguest tractament provoquèc qu'es Mossos d'Esquadra hèsen un comunicat en

tot desmentir era detencion dera regidora.

Hège dejà dies qu'ena premsa aranesa mos filtraen informacion sus era vida privada des regidors "shordans" en tèmes d'urbanisme deth Naut Aran. Inclús coneishudi ciutadans deth terçon auien "lheuut" eth tèma der uart dera regidora coma ua menaça entà que perdèssen combatibitat es sues critiques.

ETH SECRETARI DE CONVERGÈNCIA RESPON A NARCÍS SERRA DETH PSC, QUE "EI UA TRUFANDISA ARA INTELLIGÈNCIA" QUE PARLE D'ETICA E DE RENOVACION

campanhes e actes publics institucionau damb finalitats partidistes.

Eth dirigent nacionalista hige: "Voi rebrembà-li ath senhor Serra qu'er Ajuntament de Barcelona non arturèc cap campanha institucionau dempús dera convocatòria d'eleccions sense hèr cas des resolucions qu'en aguest sentit auie pres era Junta Electoral, mentre qu'era Generalitat òc qu'ac hèc e va parar es campanes eth dia dera convocatòria.

PROFESSIONALITAT DE TV3 E CATALONHA RÀDIO Esteve declarèc tanben que "respècte ara utilizacion des miejans de comunicacion per part de CiU sonque li voi dèder ath senhor Serra que TV3 e Catalonha Ràdio son dos miejans de reconeishuda pluralitat, professionalitat e qualitat, com reconeishèc Raimon Obiols eth passat 13 de junhsèga".

"Non ei exactaments aguesta opinion era que s'a des miejans institucionaus en mans socialistes ena actualitat, mès especiaument, quan governauen en Estat" acabèc en tot dèder Esteve.

Eth secretari generau de Convergència Democratica de Catalonha (CDC), Pere Esteve, manifestèc que "ei ua trufandisa ara intelligència que se parle d'etica e de renovacion des deth camp socialista e, en particular, qu'ac hèsque el senhor Narcís Serra".

Esteve responèc atau as acusacions realisades ager per Serra qu'eth Govèrn de CiU, ara Generalitat, hè un us de partidista des miejans de comunicacion institucionau, e que realise

AUÉ SE CELEBRE ERA HÈSTA DER ACORDEON EN LES

Un an mès, en Les, se celebre era Hèsta der Acordeon que colminarà aguesta net damb un hestivau d'acordeonistes ena Sala Polivalenta. Aguesta trobada serà entàs 22 ores deth ser.

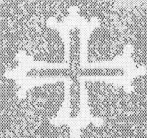
Previament ara hèsta der acordeon se gessarà tath carrèr, e entàs 17 ores dera tarde se harà eth recorrut d'animacion musicau pes carrèrs deth pòble.

Posteriorment es participaires dera trobada haràn un sopar d'afrairement, entà acabar damb eth concèrt dera net.

ETH DIARI

HÈ-TE SOSSCRIPTOR

AGENDA OCCITANA

HÈSTA MAJOR D'ARRÓ

- 11.30 Bandoada generau de campanes entà anonciar era hèsta.
- 12.00 Santa Missa solemna en aonor de Sant Agustin. Professon pes carrèrs deth pòble.
- 13.00 Balhs aranesi damb ERA CÒLHA DE SANTA MARIA DE MIJARAN, laguens deth programa der Estiu Culturau deth Conselh Generau d'Aran.
- 13.14 Er Ajuntament aufrirà as assistents un aperitiu damb còca e moscatelh.
- 17.15 Jòcs entara mainadèra. Ara seguida s'aufrirà ua

chicolatada entà toti es assistents.

19.16 e 23.30 Sessions de balh de tarde e net amiades pes musics Duo Bugati.

HÈSTA MAJOR DE CANEJAN

- 16.00 Concors de Tirada ath plat. Ath long deth dia PARC INFANTIU.
- 22.30 Salutacion ara Hèsta damb Huecs Artificiaus.
- 23.31 Session de balh damb era orquèstra MARACAI-BO.
- Enes intermieis era musica deth DJ TECNOMAURI.

ANONCI d'ETH DIARI

DEMAN ESPECIAU CANNABIS-MARIHUANA damb era editoriau:

"ER ALCÒL, ES DRÒGUES, ERA PROSTITUCION E ES INFIDELITATS O ERA IPOCRESIA IMMOBILIÀRIA DE QUAUQUI POLITICS DETH PAÍS"

ETH MISSATGE DE JÈSUS

Jèsus de Nazaret. Er òme coma mesura de totes es causes. Er òme e era hemna. Er projècte d'amor mès sublim, gessut des mans de Diu. Er alend der Esperit. Un Diu qu'ei Pair, Creador e Provident.

Dauant d'ua umanitat en crisi permanent, es prepauses evangeliques son mès actuaus que jamès: era puresa deth còr dauant der enlordiment morau; era cara límpia, bruna peth solei, era guardada sincèra e transparent, era armonia dera veu umana, era frescor der aigua peth dessús dera pèth... vo-

ERA PAROLA DERA GLÈISA INTERROGANT-SE SUS ETH PIERCING

“Entà què herir era dignitat deth còs damb eth *piercing* infècte, entà seguir ues mòdes d'origen sauvatge?”

letz mès beresa naturau?

Per què enlòrdir aguest còs meravilhós, creat ara imatge de Diu, damb tatuatges sofisticats? Per què herir era dignitat deth còs damb eth *piercing* infècte, entà seguir ues mòdes d'origen sauvatge? Per què es interesi comerciaus, emparats ena libertat d'expression, manipulen d'aguesta faïçon era joventut e vòlen esdevier eth nòste mon -cradat civilisat- en un magràs permanent?

Evangelí. Santificacion des elements naturaus: eth pan e vin, er òli, eth peish, eth laurèr... Dauant des refinaments físics e

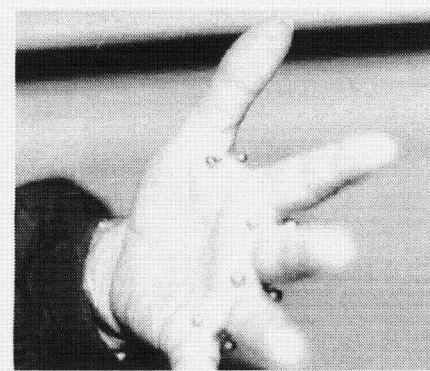
era corrupcion morau de Ròma, eth messatge de Jèsus ei significatiuaments senzilh. Ua guardada ara òbra creadora de Diu: “Guardatz es audèths deth cèu”. Ua tornada as valors umans primigènics: era sinceritat: “Didetz òc quan ei òc, e non quan ei non...”. Un amor ath trabalh: “Eth nòste pan de cada dia...”. Ua recèrca dera bondat, era vertat e era beresa, des dera enfantesa espirituau; vistes coma atributs de Diu, compartits pera umanitat.

Joan Carreras i Pera

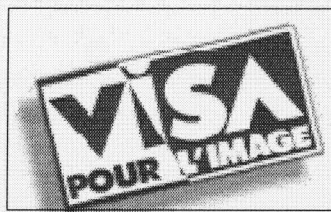
Fulla Parroquial. Num. 3.748

An LXXIII.

Bisbat de Girona, 29 d'agost de 1999

UA NAUA EDICION DE “VISA POUR L'IMAGE” EN PERPINHAN

Era capitau deth Rosselhon, Perpignan, acuelh des d'aguest dissabte, eth 28 d'agost, enquiath 12 de seteme ua naua edicion deth Hestivau Internacionau de Fotoperiodisme *Visa pour*

l'image, un des certamens de fotografia periodistica mès prestigiós deth mon.

Enguan, era onzau edicion deth hestau harà un aumenatge especiau ara òbra deth veteran Ralph Morse, fotograf dera revista *Life* des deth 1942, damb ua exposicion ena Capèla de Sant Domenge.

Ath delà, *Visa pour l'image* programèc mòtres de fotografies de diuerses tematicas e paisatges

(Nagaland, Cambodja, Daguestan, Nicaragua, Tchad, Israël, Sicilia, Mexic...), es concurrudes Nets (projeccions nocturnes de milèrs de fotos sus eth Tibet, era mondialisacion, era Euròpa der Èst, Greenpeace, era exlogoslàvia o es kurds), es prèmis *Visa d'Òr e Festivau off*, adreçat as joeni fotografs de Perpignan e que vire ath torn deth tèma "Guardades sus era ciutat".

AUEM DE BESONH TRADUCTORS-CORRECTORS TATH NÒSTE EQUIP D'ETH DIARI

TRUCATZ-MOS ATH 973 64 17 72

UN NAU RÈPTE ENTARA EDUCACION ENA VAL D'ARAN

ERA ACTITUD DERA MAINADERA DEUANT DETH TELEVISOR

Era actitud dera mainadera ena Val deuant deth televisor ei ja era madeisha qu'en rèste de Catalonha e Espanha.

Era actitud des mainatges deuant deth televisor ei dejà era madeisha en quinquèna part deth mon, immèrs ena nomenada societat de consum e tamb emplec abituau des mieis de comunicacion. Es nomenades autopistes dera informacion an facilitat er accés deth gran public a toti es mieis de comunicacion e ara variada auferença d'aguesti. Er ambit dera mainadera aucupe un espaci important en aguesti mieis, especiaument era television, qu'ei un accés aisit entad/a eri. Un minim de 4 ores diàries, per emissor, son dedicades as mainatges. Açò sense auer en compde es espacis publicitaris.

Aquerò dèishe era mainadera dera Val d'Aran, actuament, en ua posicion d'igualtat tamb es mainatges urbans. Hè uns ans açò encara non passauè pr'amor deth malaisit plaçament geografic aranés e qu'encara non s'auien metut en foncionament es naues tecnologies digitals e via satellit.

È pogut comprovar, recentament, per un estudi realisat tamb grops de trabalh en mainatges dera Val, qu'era sua actitud ei era madeisha qu'en d'alti lòcs, tamb er agravant, en fòrça cassi, qu'era vida especiaument moguda de quauqui pairs pendent era sason iuernau, hè qu'es mainatges consumisquen mès television dera que se poirie desirar, en detriment de d'alti aspèctes dera cultura, coma pòt èster era lectura.

Era preocupacion entad aguesti tèmes/temes pòrte a comunicaires, educadors e legisladors a interessà-se tà resolvè-les. Ben sigue a partir d'estudis entath sòn coneishement, o ben en tot carregar leis ja existents ena legislacion europèa tara espanhòla, qu'a començaments des nauanta se trobaue totaument mancada d'aguestes. Aguestes leis hèn referència ath contengut des programes mainadencs e plan especiaument ara quantitat e qualitat des espacis publicitaris. Ues leis qu'ena majoria des cassi non an un caractèr penau, ei a dèder que se prevè ua normatiua, mès qu'en plan pogui cassi eth sòn incompliment ei penat.

Era majoria des estudis que se realisen en aguest camp son hèti peth Ministèri de Cultura e per professors des Facultats de Ciències dera Informacion, e son amiat entà observar eth comportament des personas, en aguest cas des mainatges, deuant deth televisor.

Aguestes rasons m'an portat a campar ath mèn torn e a realisar un petit estudi, qu'en cap cas a d'èster considerat tamb rigor científic, sus era actitud dera mainadera aranesa deuant d'es sòns televisors.

Entad açò hi ua seleccion de 27 mainatges e mainades de 4 enquiás 13 ans, divididi en tres grops: de 4 a 7 ans, de 7 a 10 e de 10 a 13. Cada grop ère compost per tres mainatges deth baish, 3 deth miei e 3 deth naut Aran.

Era vertat ei qu'er estudi ère amiat, en un principi, a analizar un determinat programa de television e era sua incidència aci, mès qu'es responses des mainatges me portèren a dà-me compde qu'aquerò reament important ère veir coma s'enfrontauen es mainatges ara television.

Enes convèrses tamb es mainatges jo les demanaua, entre d'alti causes, se les deishàuen véder fòrça era tele, se's la deishàuen veir indiscriminament e se compartien era television tamb es pairs. Lèu en totes es responses m'è trobat tamb qu'es pairs exercien un contraròtle: "Aguesta sèrie NON qu'ei violenta", "NON pòs veir era television enquia que non acabes es deuers", "ara NON la guardes, perque jo voi véder ua auta causa", "te grabi

eth programa e lo guardes en tot sopar"...

Tot açò qu'ei ben, encara que tanpòc non ère era majoria; sonque un 30% manifestauen aguest contraròtle e lèu toti apertienien ath grop des petiti. Mès, sonque en un 11% era television ère compartida tamb es pairs.

Aguesta actitud, era de compartir era television, ei era recomanada per toti es estudis sus educacion mainadencas enes mieis de comunicacion. Calerie qu'es pairs siguèssim ath costat des nòsti hilhs en guardar es diboishi, era sèrie, era pellicula o eth concors. Qu'auèssim interès tàs programes culturals e se'l trans-

metèrem, que podèssim responè-les a preguentes o dubtes que poguen auer. Calerie entèner qu'aguesta ei ua part plan importanta dera educacion e qu'ei un prètzhet des pairs d'amià-la a tèrme. Sonque atau poderam escuelher programes que siguen reament educatius entàs nòsti hilhs. Auriem d'entèner qu'era television ei eth miei que mès s'estampe ena ment umana, pr'amor qu'eth nòste cervèth grabe es imatges e es sons que recep e ac analise coma pòt, qu'en cas d'un mainatge pòt èster fòrça erroni perque non a elements de judici.

Eth trabalh ena Val ei dur pendent er iuern e part der ostiu. Dèishe pòc temps liure. Se trabalhe toti es dies. Aci non i a dimenjadès ne pònts, e se n'i a son entà trabalhar mès. Aquerò influís en hèt qu'eth temps qu'era mainadera non passe en collègi l'emplegue liurement e sense ua directriu concrèta.

Ua auta donada d'interès que se pòt

extrèir d'aguest estudi ei qu'en tant qu'es mainatges se hèn grani s'observen mens contraròtle per part des pairs. En prumèr grop ei era mair era que les dolhe era television ara ora e tamb eth programa que li sèmble adequat. En dusau grop ja n'i a un 50% que consumís television quan vò. E en tresau grop sonque un 20% an un shinhau de contraròtle pes sòns pairs. S'auem en compde qu'eth tresau grop ère compost per mainatges tamb edats entre es 10 e es 13 ans, ua edat ena que eth critèri e es opinions comèncen a formà-se, ua edat, poderiem didè-ne, mès perilhosa en terrèn educatiu.

Per tant, era actitud des nòsti hilhs deuant deth televisor ei un nau rèpte entara educacion. Un aspècte important d'aguesta que cau auer en compde, en un moment en què era liberalisacion des comunicacions a près ua velocitat imparable per miei des naues autopistes

Júlia de Ciria
ETH DIARI
Especiau inauguracion
Deseme 1998-gèr 1999

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Companys.
Edite ETH DIARI
Família Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Euròpa des Pirinèus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num.5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Equip de correctors: Xavier Gutierrez.
Equip comerciau: Ramon Agulló i Teixidor.